

**SZERB KÖZTÁRSASÁG
POLGÁRI JOGVÉDŐ**

16 – 2885 / 11
Belgrád

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Iktatószám: 9218
Dátum: 2012.04.18.

A Szerb Köztársaság alkotmánya (Az SZK Hivatalos Közlönye, 98/06. szám) 138. szakaszának 1. bekezdése, illetve A Polgári Jogvédőről szóló törvény (Az SZK Hivatalos Közlönye, 79/05. és 54/07. szám) 24. szakaszának 1. bekezdése és 31. szakaszának 1. bekezdése alapján, Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztálya munkájának törvényességére és szabályosságára vonatkozó ellenőrzés eljárásában, amelyet a belgrádi E.T. panasza szerint indítottak meg, a Polgári Jogvédő

MEGÁLLAPÍTJA

Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztálya a munkája során mulasztást követett el:

- azzal, hogy a belgrádi E.T. kérelmében eljárva, amely a kérelmező személyi nevének a születési anyakönyvbe a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelve és írása szerinti bejegyzésére vonatkozott, éspedig a törzsbejegyzés lezárása után, hivatali kötelességből nem állapította meg és nem mérlegelte a közigazgatási tárgy megoldására fontos tényeket – a személyi névnek a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelvvel és írással összhangban történő bejegyzése céljából, éspedig Az általános közigazgatási eljárásról szóló törvény¹ tolmácsokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával.

A munkában elkövetett mulasztás megállapítása után, a Polgári Jogvédő a Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztályához megküldi a következő

AJÁNLÁST

Szükséges, hogy Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztálya lehetővé tegye a belgrádi E. T. számára, hogy a személyi nevét magyar nyelven és magyar helyesírás szerint is bejegyezze a születési anyakönyvbe, oly módon, hogy hivatali kötelességből meg kell szereznie a meghatalmazott tolmácsok véleményét, éspedig Az általános közigazgatási eljárásról szóló törvény tolmácsokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával.

Feltétlenül szükséges, hogy a Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal

¹ Az SZK Hivatalos Közlönye, 30/10. szám

Foglalkozó Ügyosztálya a jövőbeli munkája során a személyi névnek az anyakönyvbe való törzsbejegyzésének lezárása után a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelve és írása szerinti bejegyzésére vonatkozó kérelemről való döntés alkalmával, amikor is a kérelem benyújtója nem rendelkezik bizonyítékkal, sem bármilyen közokirattal, amelyből meg lehetne állapítani a családi és utónevének a nemzeti kisebbség nyelvén való formáját, hivatali kötelességből meg kell szereznie a meghatalmazott tolmács véleményét, és pedig Az általános közigazgatási eljárásról szóló törvény tolmácsokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával.

Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztályának az ezen ajánlás kéthetvételenek napjától számított 60 napon belül értesítenie kell a Polgári Jogvédőt a foganatosított intézkedésekről és eljárásról, illetve az okokról, ami miatt nem járt el az ajánlás szerint.

I n d o k o k

A Polgári Jogvédő átvette a belgrádi E.T. panaszát, amelyben rámutatott arra, hogy megerősítést nyert a személyi nevének a születési anyakönyvbe való azon nemzeti kisebbség nyelve és írása szerinti bejegyzésének joga, amelyhez tartozik, illetve a magyar nyelv és a magyar helyesírás szerint. Az illetékes szerv törvényessége és szabályossága ellenőrzési eljárásának megindítása után, a Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztálya értesítette a Polgári Jogvédőt, hogy az E.T. kérelmét a 2011. 11. 21-i I-03-200.13.251/2011. szám alatti határozatban visszautasította, mint alaptalant, megküldve e határozat másolatát. A határozat indokolásában, többek között írja, hogy a panasztevő nem rendelkezik sem a szülei, sem pedig a saját okirataival a családnévnek magyar nyelven való bejegyzéséről, amely jogalapul szolgálna a születési anyakönyv adatainak kiegészítéséhez, illetve, hogy az adatok bejegyzését azon közokiratok alapján lehessen elvégezni, amelyeknek alapján kétségtelenül meg lehet állapítani, hogyan hangzik és hogyan kell írni a családnévet a magyar nemzeti kisebbség nyelve és helyesírása szerint.

A Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztálya nyilatkozatának kézhezvétele után, a Polgári Jogvédő az Emberi és Kisebbségi Jogi, Államigazgatási és Helyi Önkormányzati Minisztériumtól nyilatkozatot kért azon módozatról, hogy hogyan lehet elvégezni a személyi nevek bejegyzését és mely bizonyító eszközöket lehet használni ebben az eljárásban, azokban az esetekben, amikor a polgár nemzeti kisebbséghez tartozik és kérelmet nyújt be a személyi nevének a nemzeti kisebbség nyelvén és helyesírása szerinti bejegyzésére, és pedig amikor nem rendelkezik bizonyítékkal, sem bármilyen közokirattal, amelyből meg lehetne állapítani a családi és utónevének formáját azon nemzeti kisebbség nyelvén és írása szerint, amelyhez tartozik.

A Polgári Jogvédőnek adott válaszában az Emberi és Kisebbségi Jogi, Államigazgatási és Helyi Önkormányzati Minisztérium rámutatott a 2011. 5. 10-i keltezésű 119-011-00-9/2011-04. szám alatti aktusra, amelyben véleményt adott Az anyakönyvekről szóló törvény² rendelkezéseinek és Az anyakönyvek vezetéséről és az anyakönyvi formanyomtatványokról szóló útmutató³ alkalmazásáról, amelyet kikézbcsítettek Az anyakönyvekről szóló törvény 6. szakaszának 2. és 4. bekezdésében foglalt szerveknek, a munkában való gyakorlat kiegyenlítése és a törvényes és szabályos eljárás céljából. Az említetten kívül, a válaszban az áll, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozó személyi nevének a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelve és írása szerinti bejegyzése a ténynek (születés, házasság, halál) az anyakönyvbe (születés, házasság, halál) való törzskönyvezésének eljárásában részvevő kérelmére történik, abban az esetben pedig, amikor a

² Az SZK Hivatalos Közlönye, 20/09. szám

³ Az SZK Hivatalos Közlönye, 109/09., 4/10- helyreigaztás, 10/10. és 25/11. szám

nemzeti kisebbséghez tartozó az anyakönyvbe való törzsbejegyzés lezárása után (amelyben a nemzeti kisebbséghez tartozó személyi neve nincs a nemzeti kisebbség nyelve és írása szerint bejegyezve) nyújt be kérelmet a személyi nevének a nemzeti kisebbségi nyelv és írása szerinti bejegyzésre, ezen adat utólagos bejegyzését az anyakönyvbe Az anyakönyvekről szóló törvény 26. szakszával értelemszerűen kell elvégezni, illetve Az anyakönyvekről szóló törvény 6. szakaszának 2. és 4. bekezdésében foglalt illetékes szerv határozata alapján, és pedig Az általános közigazgatási eljárásról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban lefolytatott eljárás szerint. Ezen kívül a válaszban az is áll, hogy azon hivatalos személy hiányos ismerete, aki vezeti a nemzeti kisebbség nyelve és írása szerinti eljárást, amelyben kéri a nemzeti kisebbséghez tartozó személyi nevének az anyakönyvbe való bejegyzését (a törzsbejegyzés eljárásában vagy ezen adat utólagos bejegyzésének eljárásában), nem lehet az ügyfél jogai érvényesítésének kárára. Az Emberi és Kisebbségi Jogi, Államigazgatási és Helyi Önkormányzati Minisztérium ebben a válaszban azon a véleményen van, hogy az eljárást vezető hivatalos személy, ilyen esetben hivatali kötelességből köteles megállapítani és mérlegelni a közigazgatási tárgy – a személyi név bejegyzésének megoldására fontos tényeket a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelvvel és írásával összhangban, és pedig Az általános közigazgatási eljárásról szóló törvénynek a tolmácsokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával.

A személyi névre való jog azon jogok egyike, amely az alkotmányban szavatolt emberi jogok szintjére van emelve. A Szerb Köztársaság alkotmánya 37. szakaszának 3. bekezdése hirdeti, hogy a személyi név és a gyermekek nevének kiválasztása és használata szabad. A nemzeti kisebbségek esetében az alkotmány 79. szakaszának 1. bekezdése kiegészítő szavatosságot tartalmaz a családi utónév saját nyelven való használatának jogára. A nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak védelméről szóló törvény a 9. szakaszban szabályozza a személyi névre való jogot, amely előírja a nemzeti kisebbséghez tartozó jogát, hogy a saját és a gyermekei személyi nevét szabadon megválaszthatja és szabadon használhatja. A személyi név szabad megválasztásán és használatán kívül, a nemzeti kisebbséghez tartozóknak joguk van a személyi nevüknek valamennyi közokiratba, hivatali nyilvántartásba és személyi adatok gyűjteményébe való bejegyzésére a saját nyelvük és helyesírásuk szerint.

A nemzeti kisebbségek jogainak és szabadságjogainak védelméről szóló törvény⁴ 9. szakasza előírja, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozóknak joguk van a személyi nevük és gyermekeik nevének szabad kiválasztására és használatára, valamint e személyi névnek a közokiratokba, a hivatalos nyilvántartásokba és a személyi adatok gyűjteményébe való bejegyzésére a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelve és helyesírása szerint.

Ugyanezen törvény 11. szakaszának 4. bekezdése előírja, hogy a nemzeti kisebbségek nyelvének és írásának hivatalos használata a közokiratoknak a kiadását és a hivatalos nyilvántartások vezetését, valamint a személyes adatok gyűjteményének vezetését is jelenti a nemzeti kisebbségek nyelvén és az ezeken a nyelveken kiadott okiratoknak teljes érvényűnek való elfogadását is jelenti.

A személyi igazolványról szóló törvény⁵ 9. szakaszának 3. bekezdése előírja, hogy a családi és utónév adatait a személyi igazolvány űrlapjára eredeti formában kell bejegyezni, ahogyan a születési anyakönyvbe bejegyezték, miközben ezeket az adatokat a nemzeti kisebbségekhez tartozóknál párhuzamosan szerb nyelven és szerb helyesírás és írás szerint is be kell jegyezni.

A nyelvek és írások hivatalos használatáról szóló törvény⁶ 18.a szakasza előírja, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozóknak joguk van a személyi nevük és gyermekeik nevének szabad

⁴ A JSZK Hivatalos Lapja, 11/02. szám, A SCG Hivatalos Lapja, 1/03. szám – Alkotmányos okmány és Az SZK Hivatalos Közlönye, 72/09. szám – más törvény.

⁵ Az SZK Hivatalos Közlönye, 36/11. szám.

⁶ „Службени гласник РС”, бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05 – др. закон и 30/10.

megválasztására és használatára, valamint ezeknek a személyi neveknek valamennyi közokiratba, hivatalos nyilvántartásba és a személyi adatok gyűjteményébe való bejegyzésére, és pedig a nemzeti kisebbséghez tartozó nyelve és helyesírása szerint.

A személyi névre való jog olyan emberi jog, amelynek minden ember számára lehetővé kell tennie az önazonosságára való jogának érvényesítését és védelmét. Hogy a nemzeti kisebbséghez tartozó érvényesíteni tudja a személyi nevének a személyi igazolványba való bejegyzését eredeti formában, elengedhetetlenül fontos megküldenie a születési anyakönyvi kivonatát és az állampolgársági bizonylatát, amelyekben a személyi név eredeti formában is be van jegyezve, valamint kifejezetten követelnie kell, hogy a személyi igazolványának úrlapjába a személyi nevet eredeti formában jegyezzék be. Ezért a személyi névnek az anyakönyvbe eredeti formában történő bejegyzése, elsősorban a születési anyakönyvbe, alapul szolgál a személyi nevének a személyi igazolványba, valamint más közokiratokba és hivatali nyilvántartásokba való bejegyzés jogának érvényesítéséhez.

A Polgári Jogvédő, figyelemmel kísérve a nemzeti kisebbségi nyelvek és írások hivatalos használatára való jogosultság érvényesítését a Szerb Köztársaságban, többek között, megállapította, hogy Szerbia jogi berendezése magas szabványokat állít a nemzeti kisebbségek nyelvének hivatalos használatára való jog tekintetében, de nem kínál hatékony mechanizmust e jog érvényesítéséhez. A fogyatékoságok ezen a normatív szinten abban is megnyilvánulnak, hogy a fontos rendelkezések többsége, amelyek szavatolják a nemzeti kisebbségi nyelvek hivatalos használatának jogát, deklaratív jellegűek, amelyeknek hatékonyabb alkalmazásához elengedhetetlenek a mellékjogszabályok meghozatala. Ennek következménye a törvény különféle képpen való használata a helyi önkormányzatok törzskönyvi szolgálataiban.

A személyi névre való jog ezen szegmentumában várható az állami szervek tevékenyebb szerepe, amelyek tevékenységükkel lehetővé teszik a bejegyzésre való jog érvényesítését. A személyi névre való jog érvényesítése kulcsfontosságú az anyakönyvekbe való bejegyzéshez, mert egyedül az mérvadó a személyi név jogi forgalomban való használatához és előfeltétele valamennyi más közérdekű nyilvántartásnak.

Mérlegelve a megállapított tényeket és jogszabályokat, a Polgári Jogvédő ajánlást nyújtott be Belgrád város Városi Közigazgatása, Közigazgatási Titkárság – Savski venac Polgárok Személyi Állapotával, Anyakönyvvezetéssel és Választási Joggal Foglalkozó Ügyosztályhoz a munkában megállapított fogyatékoságok kiküszöbölésére, valamint a polgárok jogainak fejlesztése és a jövőben hasonló mulasztások megakadályozása céljából.

POLGÁRI JOGVÉDŐ HELYETTES

Dr. Goran Bašić